

man kan få vedtaget en grundlov, ikke er til stede. Jeg tvivler også på, at forudsætning 3 er til stede på indeværende tidspunkt.

Men hvis man mener, at forudsætning 1 – at de samfundsmæssige behov er til stede – så er det jo en almindelig forpligtelse ud fra en politisk virkelighed, at man sørger for, at der bliver et politisk flertal for det, og at det får en sådan folkelig appel, at det kan lade sig gøre at få det gennemført. Derfor mener vi med det beslutningsforslag, vi skal behandle senere, at Folketinget allerede på nuværende tidspunkt eller i løbet af nogle år burde nedsætte en grundlovskommission for at forberede den grundlovsændring, som før eller siden selvfølgelig kommer.

Den nuværende grundlov er efter vores opfattelse ikke tidssvarende. Det er jo ikke så overraskende, for der er en række forhold, der har ændret sig ganske meget, siden vi vedtog vores nuværende grundlov i 1953. En række af de bestemmelser, som er i grundloven, har nærmest en anakronistisk karakter. Det hænger jo sammen med, at netop 1953-grundloven i meget stor udstrækning – også mere, end det nok var rimeligt – byggede på formuleringer, som vi kan finde helt tilbage i 1849-grundloven.

Der er også ganske mange bestemmelser i grundloven, der betyder noget helt andet, end de konkrete formuleringer lægger op til. Det gør selvfølgelig ikke så meget, når vi ved, at det betyder noget helt andet end det, der står i grundloven. Men det er selvfølgelig et problem for folk, når de skal læse grundloven, at de ikke kan forstå, hvad indholdet i det er, for det betyder noget andet end det, der står ordret. Det hænger sammen med, at vi har en forfatningsmæssig udvikling, som kører uafhængigt af, at vi har vores grundlov. Grundloven er som ordstatisk, men forfatningen er selvfølgelig dynamisk.

På nogle områder er der så alligevel så store uoverensstemmelser mellem grundlovens ord og den aktuelle virkelighed, at vi mener, at det ikke er acceptabelt, sådan som det er. Derfor er der behov for grundlovsændringen. Derudover mener vi jo, at der er behov for nogle grundlovsændringer ud fra vores politiske opfattelser, som ikke kan rummes inden for den nugældende grundlov.

Og til hr. Hans Engell vil jeg sige, at det at lægge det om en socialistisk republik ind i det forslag, vi senere skal behandle, er stærke ord. Det er det principielle, vi gerne vil, men det er ikke det, vi lægger op til, for vi ved godt, at virkelighedens Folketing er et andet i dag.

Det er også sagt, at den nuværende grundlov ville være god nok, blot den blev overholdt, og at problemet snarere er, at grundloven ikke respekteres af magtudøverne, og i den forbindelse vil jeg blot henvise til den særlov, som Folketinget vedtog i slutningen af sidste samling.

I det omfang, der er behov for en ny grundlov, så vil vi fremhæve, at det er vigtigt allerede nu at få nedsat en grundlovskommission, og det er altså ud fra, at der er mange ting, som, hvis man skal have det vedtaget på et tidspunkt, kræver ganske megen forberedelse.

Nogle vil så måske indvende, at det ikke er aktuelt nu at gennemføre en ændring af grundloven, men måske om nogle år. Vores svar hertil er, at en grundlovsændring så kommer under alle omstændigheder om nogle år, og at en ændring af grundloven kræver adskillige års forberedelse. Derfor bør vi snart gå i gang med forarbejdet til denne grundlov.

Hvis vi f.eks. forestiller os, at vi skal have en ny grundlov – og da siger jeg så ikke det, som Venstres formand efter hr. Kim Behnkes citat sagde, nemlig omkring år 2000 – så siger jeg år 2005, og så kræver det i virkeligheden, at vi går i gang allerede nu ud fra den tidshorison, man normalt må regne med, når det drejer sig om grundlovsændringer. Der er efter vores opfattelse flere grunde til, at en ændring af grundloven bør ske inden for et overskueligt antal år:

For det første: det internationale samarbejde giver behov for præciseringer i grundloven. Det gælder både det internationale samarbejde generelt, men specielt jo det meget forpligtende samarbejde, vi har i EU. Og specielt dette samarbejde tager grundloven af gode grunde ikke højde for.

For det andet er der behov for præcisering i grundloven, når det gælder magtdelingen og i det hele taget de demokratiske spilleregler. Grundloven kunne efter vores opfattelse godt være mere præcis med hensyn til magtdelingen, selv om problemet her måske nok så meget er – og det er jeg enig med Venstres ordfører fru Birthe Rønn Hornbech i – at magtudøverne ikke altid lever op til de principper, der ligger i magtdelingen. Derudover kan der også være behov for nogle præciseringer og ændringer med hensyn til f.eks. det kommunale selvstyre og formen for parlamentarisme og også med hensyn til monarkiet.

For det tredje er der nogle ideologisk betingede ting i grundloven f.eks. vedrørende menne-